

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 22P/35/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712215002
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr., PhD. Mária Jamrišková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2013:5712215002.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin samosudkyňou JUDr. Máriou Jamriškovou, PhD. vo veci starostlivosti o maloleté deti

N. W., nar. XX.XX.XXXX

F. W., nar. XX.XX.XXXX

zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Martine, deti rodičov matky F. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., U.. V.. B. XXXX/XX a otca O. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., U.. Q.. F.. N. XXXX/X, v konaní právne zastúpeného JUDr. Slavomírou Kurinskou, advokátkou so sídlom Martin, Záborského 2, maloleté deti bytom ako matka, v konaní o návrhu otca o zníženie výživného, takto

rozhodol:

Súd z r u š u je povinnosť otca prispievať na tvorbu úspor pre maloletú N. W., nar. XX.XX.XXXX a pre maloletú F. W., nar. XX.XX.XXXX odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšku sa návrh otca z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 02.10.2012 sa otec domáhal, aby súd rozhodol o znížení výživovacej povinnosti voči mal. N. W., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 431,52 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne a voči mal. F. W., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 232,36 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne a aby ho súd zbavil povinnosti prispievať na tvorbu úspor pre mal. N. vo výške 165,97 eur mesačne a pre mal. F. vo výške 99,59 eur mesačne. Otec svoj návrh odôvodnil tým, že od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu o výživnom sa podstatne zmenili jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Uviedol že si založil novú domácnosť v ktorej žije s novou partnerkou. Bol nútený čerpať úver na zabezpečenie kúpy bytu, ktorý spláca a tiež bol nútený požičať si na rekonštrukciu bytu. Nie je schopný platiť výživné určené súdom a sumu určenú súdom na tvorbu úspor pre maloleté deti, takže čelí problémom s trestno-právnou zodpovednosťou. Uviedol tiež, že pracuje v Nórsku, kde platí náklady na ubytovanie, stravu, cestovné a iné. Tiež platí rovnaké náklady na Slovensku. Financuje náklady dvoch domácností z dôvodu práce a z dôvodu rodiny. V Nórsku pracuje, pretože je ťažké nájsť si prácu s obdobným príjmom na Slovensku. Výživné stanovené súdom a suma ktorou prispieva na úspory maloletých detí sú vzhľadom k jeho schopnostiam, možnostiam a neustále rastúcim výdavkom

na živobytie neprimerane vysoké. Toho času sa v spoločnosti pre ktorú pracuje menia vlastnícke pomery a hrozba straty zárobku sa javí pomerne reálnou. Jeho priateľka, s ktorou žije v spoločnej domácnosti je toho času nezamestnaná. Jeho úmyslom nie je vyhýbať sa vyživovacej povinnosti, ale určiť ju reálne vzhľadom k výške preukázaných životných nákladov a k ich vývoju. V návrhu si uplatnil mesačné náklady, ktoré vynakladá na zabezpečenie svojich potrieb. Otec k návrhu priložil potvrdenie o zaplatení časti nedoplatku na výživnom na maloleté deti, fotokópiu rozhodnutia Okresného súdu v Martine 8C/90/2010 a 22P/250/2009 a doklady potvrdzujúce výšku mesačných nákladov otca.

Matka sa k návrhu vyjadrila písomným podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 07.11.2012. Uviedla, že so žiadosťou otca o zníženie výživného nesúhlasí a trvá na tom, aby otec prispieval na výživu maloletých detí tak, ako mu bolo uložené. Svoj postoj odôvodnila tým, že je predĺženej rodičovskej dovolenke, keďže mal. F. má dlhodobu zlý zdravotný stav. Trpí opakovaným zápalom obličky pre ktorý je často hospitalizovaná v nemocnici. Z toho dôvodu nemôže pravidelne navštevovať materskú školu a matka nemá šancu sa zamestnať. Čakajú na rozhodnutie lekárov, či bude operovaná. Na základe tohto ochorenia sa matka dostala do situácie, kedy je pre ňu nesmierne náročné zvládať všetko finančne. Uviedla že aj ona musela po rozvoze zabezpečiť nové bývanie v menšom byte, ktorý získala na hypotéku. Byt bol v nevyhovujúcom hygienickom stave a je nútená ho opravovať. Keďže otec dlhodobo neoplatí súdom stanovené výživné, matka nie je sama schopná pokryť náklady na bývanie, stravu, lieky, oblečenie, krúžky a potreby staršej dcéry N., ktorá by chcela rozvíjať svoj tanečný talent ale nemôže, keďže matka nemá z čoho platiť mesačne 12 eur za krúžok. Matka tiež vyjadrila výhrady k niektorým uplatňovaným nákladom otca.

Súd vo veci vykonal pojednávanie dňa 17.12.2012. Účastníci zotrvali na svojich postojoch. Otec sa pridržiaval nákladov uvedených v návrhu a prezentoval svoje mesačné náklady: na bývanie v Nórsku, kde platí nájomné 5.000 nórskeho korún a energie 1.500 NK, v prepočte sú mesačné náklady na bývanie 746,27 eur, doprava 1x mesačne do SR a späť 500 eur, doprava v Nórsku 150 eur, jazykový kurz 50 eur, strava 400 eur, hygienické potreby 60 eur, kultúra, šport 50 eur, internet 20 eur, telefón 70 eur, oblečenie 80 eur, náklady na byt v Martine 75 eur, hypotéka za byt v Martine 335,33 eur, pôžička na auto 96,99 eur, lekárske prehliadky 20,35 eur, poisťky 30 eur, dovolenka 70 eur, leasing auto 248,67 eur. Spolu 3.002,61 eur. Výživné na mal, deti 663,88 eur a sporenie na deti 265,55 eur mesačne. Celkovo by otcove náklady predstavovali 3.932,04 eur. Otcov príjem je cca 24.000 Nórskeho korún, teda 3.300 eur.

Matka uplatnila náklady na bývanie rodiny: 158,91 eur, splátky hypotéky za kúpu bytu 158 eur, energie 42 eur, TV 15 eur, odvoz odpadu 25 eur na osobu ročne teda 6,25 eur za tri osoby mesačne, oblečenie a drogeriu matka nevie vyčíslieť, podľa potreby a financií. Snaží sa ušetriť nákupmi v lacnejších obchodoch a tiež má ošatenie pre mladšiu dcéru po staršej. Náklady na dopravu staršej dcéry do školy 20 eur mesačne, krúžky 10,5 eur mesačne (8 eur mesačne turistický + 30 eur ročne poplatok za turistický a výtvarný), ZRPŠ 1,25 eur, pomôcky do školy 2,08 eur mesačne, poisťky detí 22,80 eur N. a 15,07 eur F., poplatok v materskej škole 5 eur, strava v MŠ cca 20 eur, podľa počtu dní kedy je dieťa v škôlke, lieky pre deti spolu 71,17 eur, strava 250-300 eur, veľa pomáhajú starí rodičia. Celkovo má matky mesačné náklady bez započítania oblečenia a drogerie 848,03 eur mesačne. Jej príjem pozostáva z rodičovského príspevku a prídavkov na dve deti, spolu 239,78 eur. Otec by mal na základe rodičovskej dohody uzatvorenej pri rozvoze rodičov platiť spolu výživné 663,88 eur mesačne. Matke sa v priebehu roka 2012 podarilo jednorazovo brigádnicou zarobiť 53,12 eur. Otec výživné určené na základe rodičovskej dohody neplní, za čo bol v trestnom konaní podmienenčne odsúdený.

Súd pojednávanie konané dňa 17.12.2012 odročil za účelom doplnenia dokazovania o predloženie výpisov účtu otca, potvrdzujúcich výšku jeho príjmu. Otec si túto povinnosť v súdom určenej lehote nesplnil. Na pojednávanie konané dňa 18.01.2013 sa dostavila iba matka.

Súd vo veci vykonal dokazovanie návrhom otca, písomným vyjadrením matky, vylúčením rodičov, stanoviskom kolízneho opatrovníka, potvrdeniami o výške príjmov matky, potvrdeniami o nákladoch na zabezpečenie starostlivosti o deti, obsahom súdnych spisov Okresného súdu Martin č.k. 8C/90/2012, č.k. 22P/250/2009 ako aj obsahom celého súdneho spisu a zistil nasledujúci skutkový stav:

Rodičia maloletých detí nie sú manželia, nežijú spolu. Ich manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu v Martine, sp. zn. 8C/90/2010 zo dňa 07.07.2010, kedy súd schválil rodičovskú dohodu na základe ktorej boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matke a otec sa zaviazal prispievať na ich výživu vo výške 432 eur mesačne na mal. N. a 232 eur mesačne na mal. F.. Otec sa tiež zaviazal prispievať na tvorbu úspor mal. N. vo výške 165 eur mesačne a mal. F. vo výške 100 eur mesačne. Rovnakú dohodu rodičia uzavreli v konaní o úpravu práv a povinností rodičov do rozvodu, sp.zn. 22P/250/2009 zo dňa 16.04.2010.

Otec žije a pracuje v Nórsku ako vodič. V Martine si založil druhú domácnosť v ktorej žije s priateľkou, za kúpu bytu mesačne spláca splátky hypotéky. Jeho priemerný mesačný zárobok je 24.000 Nórskeho korúna, teda cca 3.300 eur.

Maloleté deti žijú v spoločnej domácnosti s matkou v 2-izb. byte vo vlastníctve matky. Staršia dcéra navštevuje 6 ročnú ZŠ, mladšia navštevuje materskú školu predškolský ročník. Z dôvodu zlého zdravotného stavu však mladšia dcéra v predškolskom zariadení trávi málo času. Opakované choroby mladšej dcéry, vrátane hospitalizácií v nemocnici, matke znemožňujú nastúpiť do práce, takže je v súčasnosti na predĺženej rodičovskej dovolenke. Jej príjem je 239,78 eur mesačne. Matke finančne aj osobnou starostlivosťou o deti vypomáhajú jej rodičia.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej len ZoR) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 ZoR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4, prvá veta ZoR pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

Podľa § 62 ods. 5 ZoR výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 ZoR ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 ZoR právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späť odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutie o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 2 ZoR ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

Podľa § 78 ods. 3 ZoR pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 146 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu.

Súd po vykonanom dokazovaní dospel k názoru, že návrh otca na zníženie jeho vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom nie je opodstatnený. Otec v návrhu argumentoval tým, že od posledného určenia výšky výživného sa podstatne zmenili jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Ako súd zistil, otec vykonáva rovnakú prácu s rovnakým priemerným mesačným príjmom ako v roku 2010, kedy bola naposledy určovaná jeho vyživovacia povinnosť. Takže súd má za to, že jeho schopnosti a možnosti ostali rovnaké. Ohľadom majetkových pomerov súd zistil, že otec nadobudol nehnuteľnosť, ktorú v súčasnosti spláca formou splátok úveru. Túto skutočnosť súd vzal do úvahy pri rozhodovaní o povinnosti otca prispievať maloletým deťom nad rámec výživného na ich sporenie.

Otec ďalej v návrhu argumentoval tým, že financuje náklady na chod dvoch domácností. V tejto súvislosti súd konštatuje, že založenie paralelnej domácnosti v Martine bola jeho voľba, na ktorú má zo súkromných dôvodov iste nárok, pokiaľ má na to dostatok financií. Nie je ale možné nadradiť záujem na udržiavanie novej domácnosti, v ktorej žije otcova priateľka kým otec trávi prevažnú väčšinu roka v Nórsku, nad záujem maloletých detí, ktoré zatiaľ nie sú schopné žiť sa samé. Otec si druhú domácnosť zakladal s vedomím svojej vyživovacej povinnosti, preto je povinný nastaviť svoje finančné toky tak, aby primárne živil svoje deti.

Otec opakovane formuloval svoju vyživovaciu povinnosť ako povinnosť určenú súdom, pričom deklaroval záujem určiť ju reálne vzhľadom k výške preukázaných životných nákladov a ich vývoju. Súd upozorňuje, že výšku vyživovacej povinnosti si určili rodičia dohodou ktorú súd len schvaľoval, takže pri určovaní súčasnej výšky vyživovacej povinnosti otca sám otec zohral aktívnu úlohu. Súd dohodu rodičov v oboch prípadoch schválil, keďže bola v prospech maloletých detí. Ohľadom rastu životných nákladov súd upozorňuje, že tento sa týka aj detí, ktoré vyspievajú, rozširujú svoje záujmy a matke tak vznikajú vyššie náklady ako pred dvoma rokmi pri rozvode rodičov. Súd tiež prihliadol na štruktúru uplatnených nákladov otca, kde figurujú položky hygienické potreby 60 eur, oblečenie 80 eur, jazykový kurz 50 eur, kultúra šport 50 eur, dovolenka 70 eur. Vzhľadom na výšku týchto nákladov je zrejmé, že životný štandard otca nie je nízky a podľa Zákona o rodine deti majú právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

Súd zároveň prihliadol ku skutočnosti, že matka detí v súčasnej dobe zabezpečuje starostlivosť o deti sama, otec záujem o deti neprejavuje a nesnaží sa ich kontaktovať ani im prispievať nad rámec výživného osobnými darčekom a podobne. Matka má nástup do práce znemožnený v dôsledku zdravotného stavu mladšej dcéry. Za tejto situácie by bolo v rozpore so záujmom dieťaťa žiadať po matke, aby uprednostnila návrat do práce pred starostlivosťou o dieťa. Skutočnosť, že dieťa je zapísané do škôlky na veci nič nemení, vzhľadom na predškolský vek dieťaťa je dochádzka do škôlky v rámci zdravotných možností dieťaťa prípravou na školu. Ako matka uviedla na poslednom pojednávaní konanom dňa 18.01.2013, dieťa bude nutné operovať, takže opätovne určitý čas nebude schopné navštevovať predškolské zariadenie.

Súd tiež upozorňuje, že otec podával návrh na zníženie výživného 02.10.2012, kedy uviedol, že pri príjme cca 3.300 eur má náklady 3.608 eur. Napriek tomu dňa 08.11.2012 uzavrel leasingovú zmluvu na základe ktorej kúpil automobil Ford Fiesta za obstarávaciu cenu 13.285 eur, s prvou splátkou 4.234 eur a mesačnými splátkami 248,67 eur. Z toho súdu vyplýva, že buď má otec vyššie príjmy ako deklaroval, alebo hospodári nad svoje pomery. V oboch prípadoch je zrejmé, že súčasné otcove finančné problémy nie sú zapríčinené výškou vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom. V tejto súvislosti by si mal otec uvedomiť, že jeho vyživovacia povinnosť mu bude trvať až do momentu kým deti nebudú schopné samé sa živiť. Mal by preto skôr zvážiť akým spôsobom si poistí schopnosť plniť určené výživné pre prípad straty súčasného zamestnania, alebo presťahovania sa na Slovensko.

Napriek všetkému súd vyhodnotil celkovú výšku záväzku otca voči deťom a zistil, že prispievanie na úspory maloletých detí nie je pre deti v súčasnej dobe nevyhnutnosťou ktorá by sa zásadne podpísala na ich celkovej životnej úrovni. Keďže otcovi objektívne stúpili do určitej miery oprávnené náklady na vlastné bývanie na Slovensku, súd otcovi ku dňu právoplatnosti tohto rozsudku zrušil povinnosť prispievať maloletým na úspory. Otec tak mesačne ušetrí 265,55 eur. Ďalšie úspory svojich nákladov bude musieť otec získať prehodnotením mesačných výdavkov v Nórsku aj na Slovensku.

Ohľadom výživného pre maloleté deti má súd za to, že by bolo v rozpore s ich oprávnenými záujmami ak by súd otcovi výživné znížil. Matka by sa dostala do situácie, kedy by nemohla riadne zabezpečiť ani ich základné životné potreby. Zároveň má súd za to, že je v otcových schopnostiach a možnostiach deťom prispievať vo výške, ktorú na seba dobrovoľne prevzal pri rozvoze rodičov. Preto súd návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti voči maloletej N. a maloletej F. zamietol. Prihliadol pri tom k stanovisku kolízneho opatrovníka, ktorý odporučil, aby návrh otca bol v plnom rozsahu zamietnutý.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 146 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, štvormo (§ 204 ods. 1 OSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 OSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 OSP).